
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2022

ΜΑΘΗΜΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

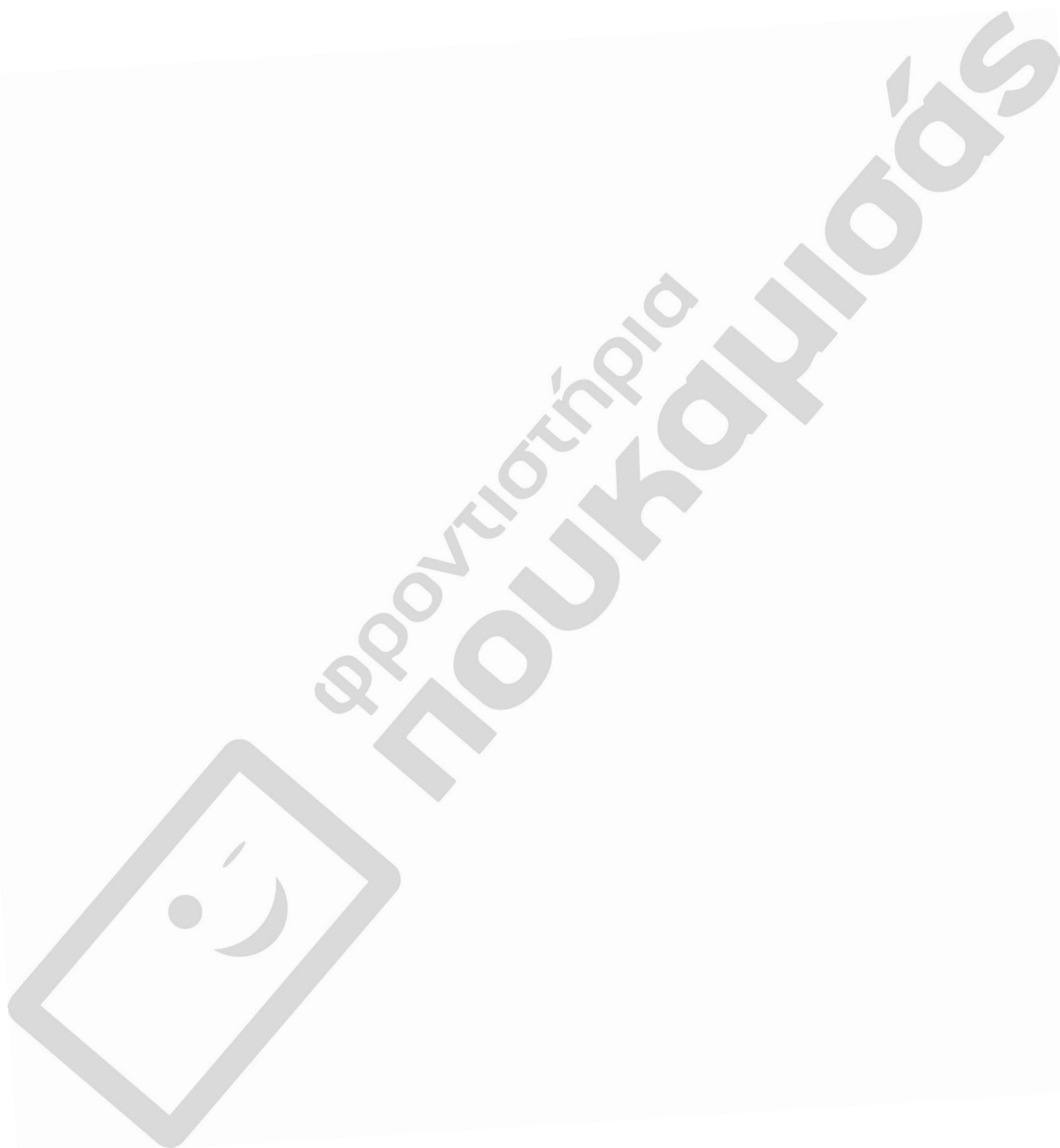
ΩΡΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ

12:20

φροντιστήρια
πουκαμισάς

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 3/6/2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1. Το απόσπασμα αναφέρεται στη σημασία εκμάθησης της ιστορίας. Οι άνθρωποι αποτελούν προϊόντά της, διότι ζουν σε ένα κοινωνικό περιβάλλον, όπου οι ηθικές αξίες, οι αντιλήψεις και οι κανόνες έχουν κληροδοτηθεί από τους προγόνους. Αυτοί είναι που μεταβιβάζουν στους σύγχρονους το αίσθημα ευθύνης για την εξέλιξη της ιστορίας στις νεότερες γενιές. Το παρελθόν, άλλωστε, συντελεί στην κατανόηση του παρόντος μέσα από την οποία επιτυγχάνεται η αποφυγή των λαθών. Η ιστορία, επομένως, οδηγεί στην αυτογνωσία και στη διαμόρφωση της πολιτιστικής συνείδησης των γενεών.

Θέμα Β

B1.

α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Σωστό

B2. α. Μορφή Τίτλου:

- Ευθεία ερώτηση - Ρηματικό σύνολο – Υποτακτική έγκλιση (α' Πληθυντικό)
- Αναφορική λειτουργία γλώσσας
- Σύντομος τίτλος

Επικοινωνιακός του ρόλος :

- Προϊδεασμός για το θέμα
- Κινητοποίηση σκέψης αναγνώστη, πρόκληση ενδιαφέροντος, προτρεπτικό ύφος
- Δημιουργία αίσθησης διαλόγου με την ερώτηση – Αίσθημα συλλογικής ευθύνης
- Βοηθά η ευστοχία, η αμεσότητα, η σαφήνεια του ερωτήματος

B2. β. Υφολογικό αποτέλεσμα του ευθέως λόγου

- Άμεση – αδιαμεσολάβητη έκφραση της απορίας των φοιτητών
- Λόγος πειστικός, παραστατικός, ζωντανός
- Υποδηλώνει συλλογική έκφραση της άποψης των νέων για την ιστορία
- Έμφαση στην αναγκαιότητα εκμάθησης της ιστορίας.

B3. Γλωσσικές επιλογές ευαισθητοποίησης αναγνώστη.

- Εικονοπλαστικός λόγος («μεταφορικό μέσο... το παρελθόν εδώ στο παρόν» → αισθητοποιεί τη σύνδεση παρελθόντος – παρόντος / αμεσότητα και ζωντάνια)
- Ασύνδετο σχήμα («Τιμά τους ήρωες... κάθε αγνοούμενο» → έμφαση στη σημασία της εθνικής επετείου και στον ρόλο της στην ενίσχυση του πατριωτισμού / κοφτό, γοργό ύφος / αμεσότητα, ζωντάνια/ συναισθηματική φόρτιση)
- Επαναλήψεις («γενέθλια γενέθλια γενέθλια» → έμφαση στη σημασία της μνήμης, μέσω μιας προσωπικής επετείου / αμεσότητα και ζωντάνια)

Εναλλακτικές επιλογές:

- Μεταφορές / Προσωποποιήσεις («εγκόσμια μορφή», «βηματισμό της σημαίας», «μεταφέρεται το παρελθόν»)
- Μικροπερίοδος λόγος («Πάει παντού»)
- Στοιχεία προφορικότητας («Και ιδού», «ας πω»)
- Σημεία στίξης → αποσιωπητικά («να ξεχαστούν...»)
- Εναλλαγή ρηματικών προσώπων (α' και γ' πρόσωπο)

Θέμα Γ

Το αφήγημα αφορά ένα οικογενειακό κειμήλιο με ξεχωριστή σημασία, ένα ταγάρι που περνά από γενιά σε γενιά, ξετυλίγοντας την παράδοση της οικογένειας. Όμως, το αντικείμενο αυτό αντιμετωπίζεται διαφορετικά από κάθε γενιά. Για την αφηγήτρια, όπως εξομολογείται σε α' ενικό, αποτελεί ένα παράξενο εύρημα «καταχωνιασμένο σε μια παλιά κασέλα», που διεγείρει τη διαδικασία της μνήμης. Για τη μητέρα της είναι ένα άβολο παλιομοδίτικο αντικείμενο της νεότητάς της, που θα ήθελε να «ξεφορτωθεί» (μεταφορά), ίσως για να ξεφύγει και από τις αναμνήσεις που το συνόδευαν. Ωστόσο, η γιαγιά της, επιμένοντας σε μια απλή ζωή του χωριού με στοιχειώδεις πλέον ανέσεις, νιώθει μια νοσταλγία που συγκινεί την εγγονή της («Η μαμά της... Η γιαγιά.» / μικροπερίοδος λόγος). Θυμάται τη μητέρα της που το ύφανε για την προίκα της, αλλά και τη διαδικασία της ύφανσής, που σήμαινε για τους ανθρώπους της εποχής τη ζεστασιά της κοινωνικής συναναστροφής το βράδυ στο «φως του λυχναριού». Περιγράφει ακόμα τη φροντίδα, την προσοχή στη λεπτομέρεια και τη δημιουργικότητα που ήταν όλα όσα είχαν να κληροδοτήσουν στις επόμενες γενιές, φτιάχνοντας με τα χέρια τους «πράγματα για μια ζωή» («Ήταν βαμμένο... σχέδια»).

Αν ήμουν στη θέση της αφηγήτριας, θα κρατούσα το ταγάρι ως μια παρακαταθήκη, κατανοώντας ότι ένα απλό αντικείμενο μπορεί να συγκεντρώσει τόσο μεγάλο συναισθηματικό φορτίο. Θα ένιωθα ότι με συνδέει με τις προηγούμενες γενιές, ανακαλύπτοντας πτυχές της δικής τους ζωής, αλλά και της οικογενειακής μου ιστορίας.

Διευκρίνιση: Στην παραπάνω ενδεικτική απάντηση, παρατίθενται περισσότεροι κειμενικοί δείκτες από τους απαιτούμενους, για τη διευκόλυνση της ερμηνευτικής προσέγγισης από τους μαθητές.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε ιστοσελίδα του σχολείου (τίτλος, αφόρμηση, α' πληθ. για την επίτευξη της συλλογικότητας και γ' εν. και πληθ. για αντικειμενικότητα)

Τίτλος: Η Ιστορία ως βίωμα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Αναφορά στην αποστασιοποίηση του σύγχρονου ανθρώπου από τα στοιχεία της παράδοσης και στην υποβάθμιση της αξίας της ιστορικής γνώσης, σε αντιδιαστολή με τον προβληματισμό του κειμένου 1 (αφόρμηση)

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ:

A) Αξία της ιστορικής γνώσης

- Ενδυνάμωση εθνικής συνείδησης, γνώση του παρελθόντος και κατάκτηση εθνικής αυτογνωσίας.
- Καλλιέργεια γόνιμου διεθνισμού και πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των λαών, συνειδητοποίηση της αξίας της ειρήνης και της ελευθερίας.
- Παιδευτικός ρόλος (διδάσκει τις νεότερες γενιές, προβάλλει πρότυπα προς μίμηση και προς αποφυγή).
- Καλλιέργεια δημοκρατικής συνείδησης και συμμετοχής στα κοινά (ενεργός πολίτης).
- Διαμόρφωση ολοκληρωμένης – σκεπτόμενης προσωπικότητας (αυτοσυνείδηση).
- Διασφάλιση ομαλής κοινωνικοποίησης με την αφομοίωση των αξιών και κοινωνικών και πολιτικών κανόνων.

B) Βιωματικοί τρόποι καλλιέργειας του ενδιαφέροντος για το ιστορικό παρελθόν

- Εκπαιδευτικά προγράμματα (π.χ. «Υιοθέτηση» και «ανάδειξη» από σχολεία μνημείων).
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε τόπους ιστορικών γεγονότων και σε μνημεία.
- Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες για την ανάδειξη ιστορικών γεγονότων (π.χ. εκθέσεις, θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες).
- Διαθεματική προσέγγιση της Ιστορίας – σύνδεση της διδασκαλίας της Ιστορίας με άλλα μαθήματα (π.χ. Γεωγραφία, Λογοτεχνία, Φιλοσοφία, Μαθηματικά).
- Αξιοποίηση σύγχρονης τεχνολογίας και διαδικτύου για την πληροφόρηση και τη σύνθεση εργασιών τύπου project.
- Πολιτιστικές ανταλλαγές με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις για την ανάδειξη της ευρωπαϊκής διάστασης της καθεμιάς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: ανακεφαλαιωτικός – δεοντολογικός.

Επισήμανση της αξίας της βιωματικής εμπλοκής των νέων και της καίριας ευθύνης της Πολιτείας για την καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για την Ιστορία.

Φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

